

Ставлення до окремих історичних постатей та процесу декомунізації в Україні

Методологія

- Аудиторія: населення України від 18 років і старші
- Вибірка репрезентативна за віком, статтю, регіонами і типом поселення. Вибіркова сукупність: **2000 респондентів**
- Особисте формалізоване інтерв'ю (face-to-face)
- Помилка репрезентативності дослідження: не більше 2,2 %
- Терміни проведення **4-11 листопада 2016 року**:

РЕЗЮМЕ

Згідно з результатами дослідження, проведеного Соціологічною групою «Рейтинг» у листопаді 2016 року, **майже половина опитаних (48%) підтримують ідею заборони комуністичної ідеології в Україні**, проти – 36%, не визначились – 16%. За два останніх роки кількість прихильників заборони не змінилась.

Більшість (78%) мешканців Заходу, половина жителів Центру, третина мешканців Півдня виступають за заборону комуністичної ідеології, тоді як на Сході таких - 18%.

Чим молодші респонденти та чим вищий рівень їх освіти, тим більше вони підтримують ідею заборони комуністичної ідеології. Чоловіки виступають за її заборону відносно більше жінок. Серед тих, хто живе в селі, більше підтримують ідею заборони, ніж серед містян.

За заборону комуністичної ідеології найбільше виступають прихильники партій націоналістичного спрямування, таких як Свобода та Національний рух Яроша (понад 80%). Натомість найбільше противників цієї ідеї серед симпатиків партії «За життя» та Опозиційного блоку (по 70%).

Третина опитаних підтримують заборону в Україні націоналістичної ідеології (40% - проти і чверть – не визначилися з цього приводу). За два останніх роки кількість прихильників заборони націоналістичної ідеології зменшилась з 40% до 35%.

Майже половина жителів Півдня, 40% мешканців Сходу, третина жителів Центру підтримують заборону націоналістичної ідеології, на Заході таких тільки 20%.

Чим старші респонденти та чим нижчий рівень їх доходів, тим більше вони підтримують ідею заборони націоналістичної ідеології. Жінки виступають за заборону відносно більше чоловіків.

Серед тих, хто живе в місті, більше підтримують ідею заборони, ніж серед жителів сільської місцевості (38% та 28% відповідно). У розрізі партійних вподобань ситуація із ставленням до заборони націоналістичної ідеології повністю протилежна з ситуацією із комуністичною ідеологією. Найбільше прихильників ідеї заборони

націоналізму серед симпатиків партії «За життя» та Опозиційного блоку (понад 55%), найменше – серед партії Свобода та руху Яроша.

41% опитаних підтримують ініціативу демонтажу всіх пам'ятників Леніну в Україні, разом з тим майже половина респондентів (48%) виступають проти цієї ініціативи, 11% - не визначились. На Заході найбільше (72%) підтримують цю ідею, в Центрі цей показник менший майже в два рази – 41%, на Півдні – майже в три (26%), а на Сході – в чотири рази (18%).

Чим молодші респонденти та чим вищий рівень їх освіти, тим більше вони підтримують ініціативу демонтажу пам'ятників Леніну. Мешканці сіл прихильніше ставляться до ідеї демонтажу пам'ятників, ніж городяни. Чоловіки підтримують ініціативу відносно більше жінок.

Серед симпатиків партій найбільшими прихильниками ідеї демонтажу пам'ятників Леніну є симпатики Свободи та Національного руху Яроша (більше 75%). У середовищі виборців БПП, Самопоміч та Громадянської позиції прихильників цієї ідеї вдвічі більше ніж противників (орієнтовно 60% проти 30%). Натомість серед симпатиків Радикальної партії та Батьківщини противників та прихильників демонтажу майже порівну. Виборці партій «За життя» Опозиційний блок – в абсолютній більшості проти цієї ініціативи.

Ставлення до ініціативи перейменування радянських назв міст і вулиць в Україні неоднозначне. В цілому її швидше не підтримують (57%), ніж підтримують (35%). Водночас, якщо допустити, що перейменування може відбуватися вибірково, то ставлення до ініціативи значно пом'якшується і кількість прихильників вже перевищує кількість противників (49% проти 44%). Так, 34% вважають, що перейменовувати потрібно лише ті назви, які названі на честь радянських політичних діячів, які вчинили злочини проти Українського народу і це документально доведено, 15% - всі назви, які названі на честь радянських політичних діячів. Водночас, 44% все одно не підтримують ідеї перейменування вулиць взагалі, а 7% - не визначилися.

РЕЗЮМЕ

Найбільш позитивно сприймають перейменування на Заході, тоді як на Сході і Півдні переважно негативно. При цьому, чим вищий рівень освіти опитаних, тим вища підтримка ідеї перейменування радянських назв міст та вулиць. Чоловіки підтримують ініціативу відносно більше ніж жінки. Найменша підтримка ідеї перейменування – у найстаршій (60+ років) групі респондентів. Серед жителів села ідея перейменування має більшу підтримку, ніж серед жителів міста.

У розрізі прихильників партій ситуація схожа із оцінкою ідеї демонтажу пам'яток Леніну. Єдина суттєва відмінність у тому, що співвідношення прихильників та противників відрізняється у сторону збільшення останніх.

72% опитаних українців позитивно ставляться до Михайла Грушевського, 8% негативно. Близько половини позитивно оцінюють Івана Мазепу (52%) та Петра І (50%), водночас негативно ставлення до останнього дещо більше (29% проти 22%).

До **Фіделя Кастро** позитивно ставляться 36%, негативно – 22%, 42% вагаються із оцінкою або взагалі його не знають.

35% позитивно ставляться до **Степана Бандери**, 46% – негативно, 18% вагаються із оцінкою. 26% позитивно ставляться до **Симона Петлюри**, 45% – негативно. Майже чверть вагаються зі ставленням.

25% позитивно ставляться до **Рональда Рейгана**, 24% – негативно, половина – вагаються або його не знають.

Найгірше ставлення до Сталіна та Леніна – лише 22 і 25% опитаних відповідно відмітили позитивне ставлення до них. Саме ці постаті мають і найвищі показники негативного відношення – дві третини негативно ставляться до Сталіна, майже 60% – до Леніна.

Динаміка свідчить про те, що **кількість прихильників Сталіна за останні роки практично не змінилася (20-24%). Позитивне ставлення до Бандери значно зросло** у порівнянні з показниками 2012 року (35% цього рік проти 22% у 2012), і трохи збільшилось у порівнянні з 2014 роком (31%).

Цього року кількість українців, які позитивно оцінюють Петра І зменшилась у порівнянні з результатами 2012 року, проте залишилась на тому ж рівні, що і в 2014 році – 59% (2012) та 50% (2014, 2016). Тоді як **позитивна оцінка Мазепи зросла (до 50%)** у порівнянні з результатами 2012 (44%) та 2014 (41%) років.

На Заході спостерігається позитивне ставлення до постатей-українців – Грушевський, Мазепа, Бандера та Петлюра, тоді як **на Сході виражене позитивне ставлення до історичних постатей-росіян** – Петро І, Ленін та Сталін.

Чим вищий рівень освіти респондентів, тим більш виражене їх позитивне ставлення до Грушевського, Мазепи, Петлюри та Рейгана; чим нижчий рівень освіти респондентів, тим більш виражене їх позитивне ставлення до Леніна та Сталіна.

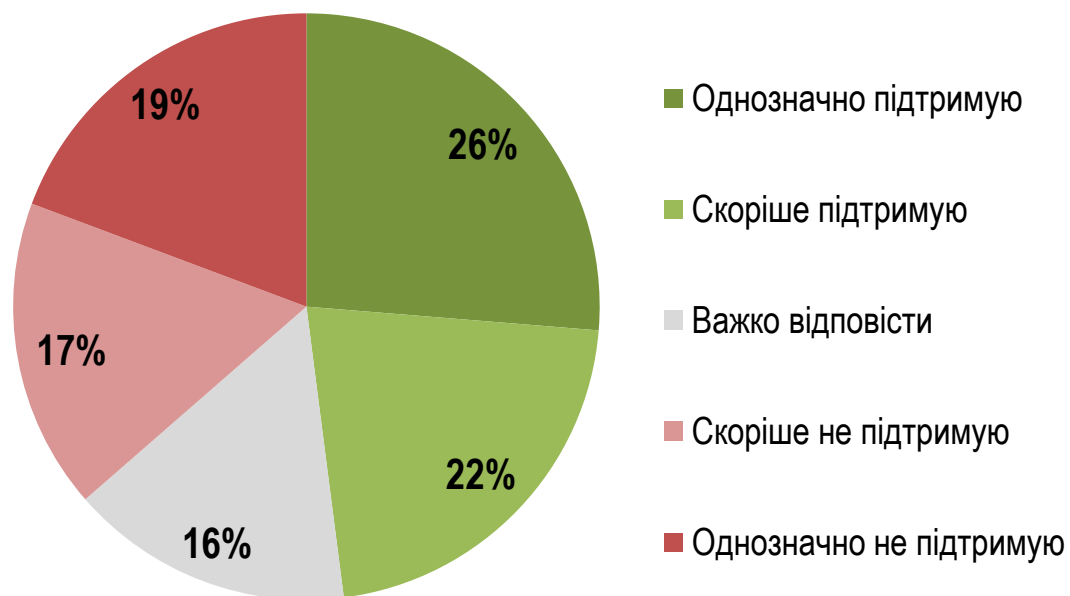
Серед тих, хто проживає у селі, більш позитивно оцінюють Грушевського та Бандеру і більш негативно Петра І, Кастро, Леніна та Сталіна.

Прихильники партії Свобода найкраще ставляться до Грушевського, Мазепи та Бандери, прихильники БПП позитивно оцінюють Грушевського, Мазепу, Бандеру та Петлюру. Серед тих, хто підтримує Самопоміч, позитивною оцінкою виділили Грушевського, Мазепу та Бандеру. Прихильники партії Опозиційний блок найбільш позитивно оцінили Петра І, Леніна та Сталіна.

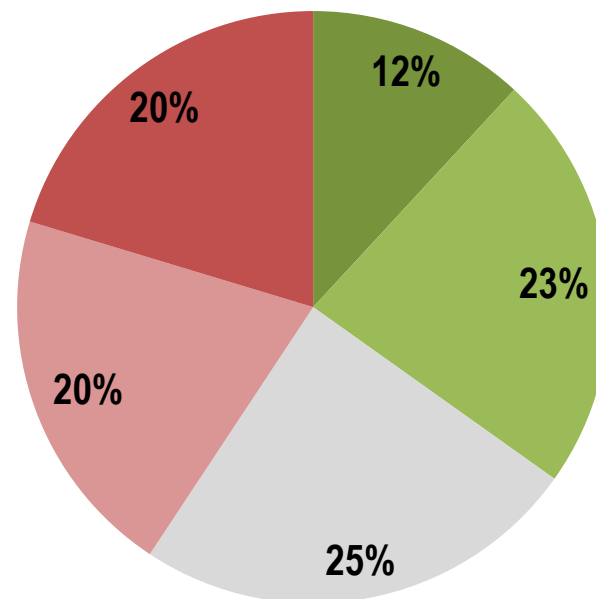

Ставлення до заборони ідеологій

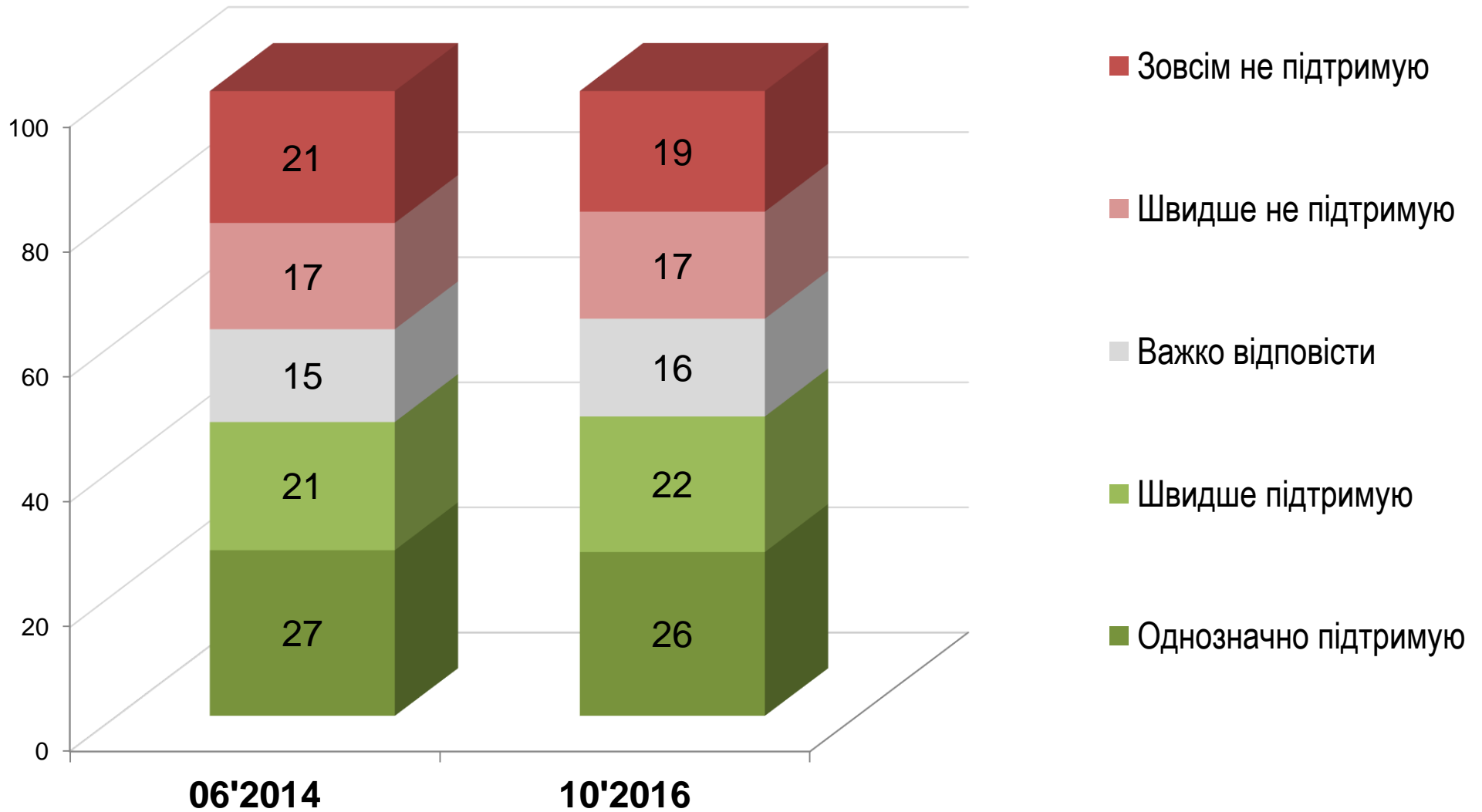
Як Ви ставитесь до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

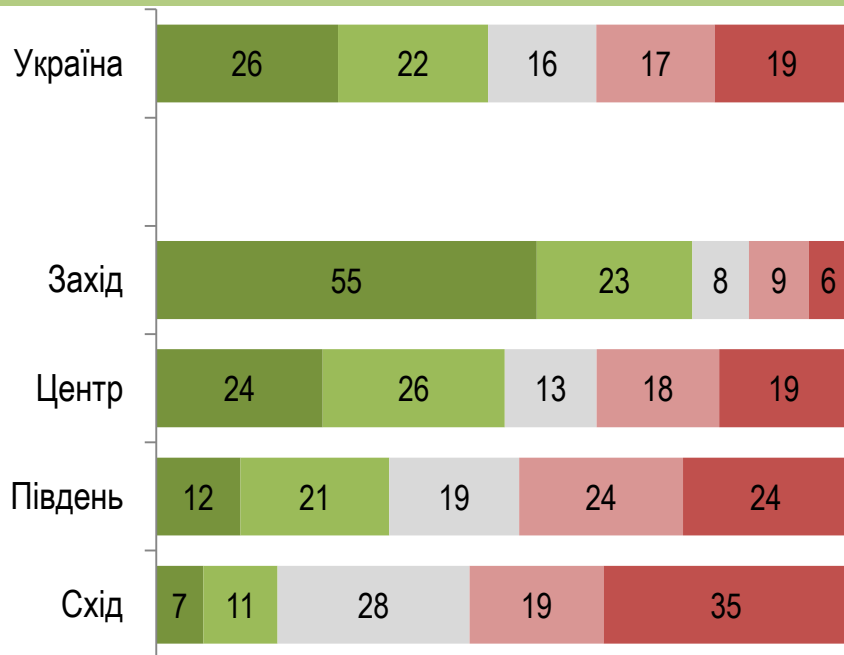
Як Ви ставитесь до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Регіони

Електоральні симпатії

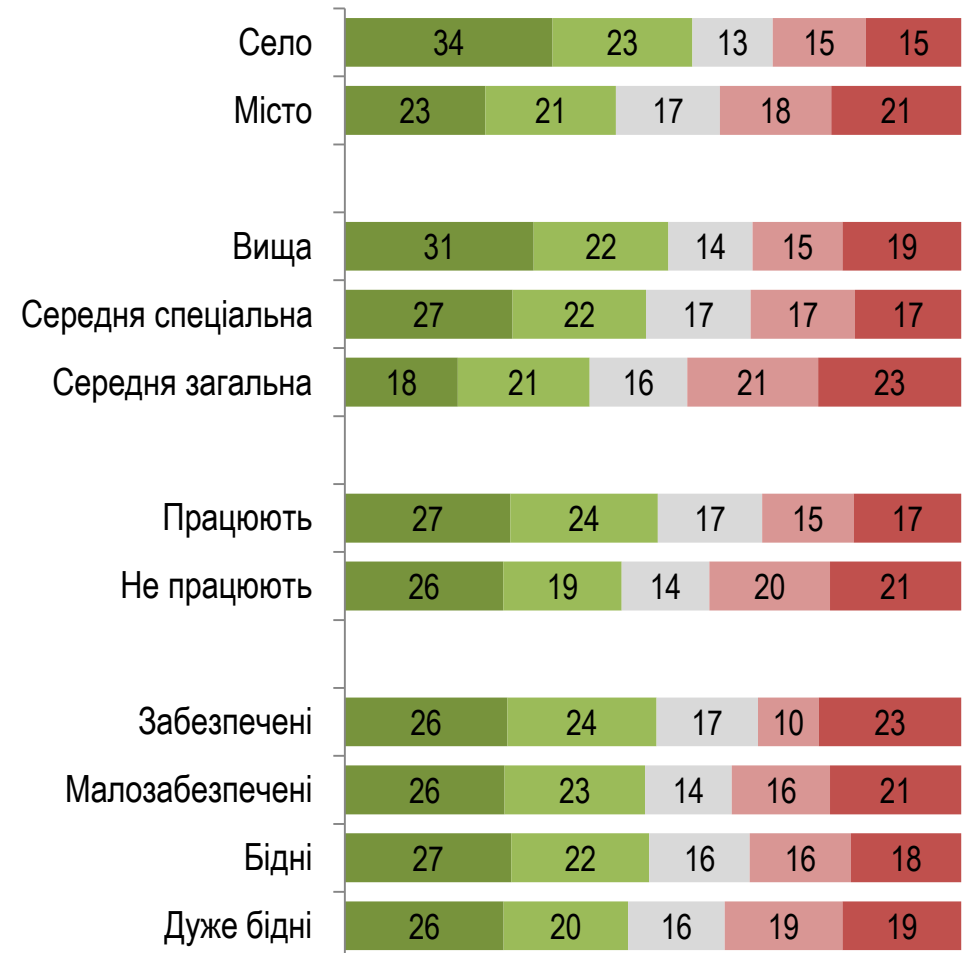
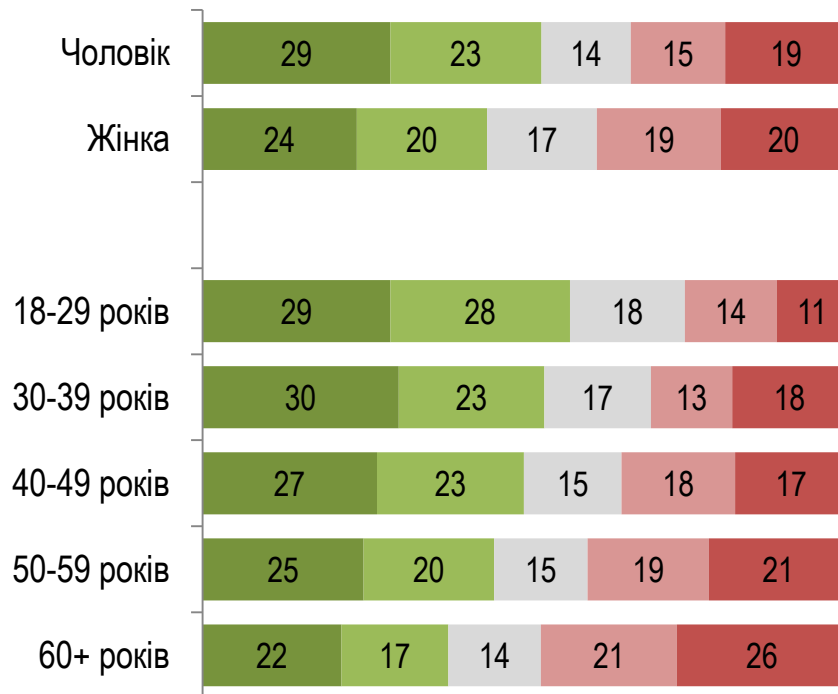

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Тип поселення. Освіта. Дохід. Зайнятість

Стать. Вік

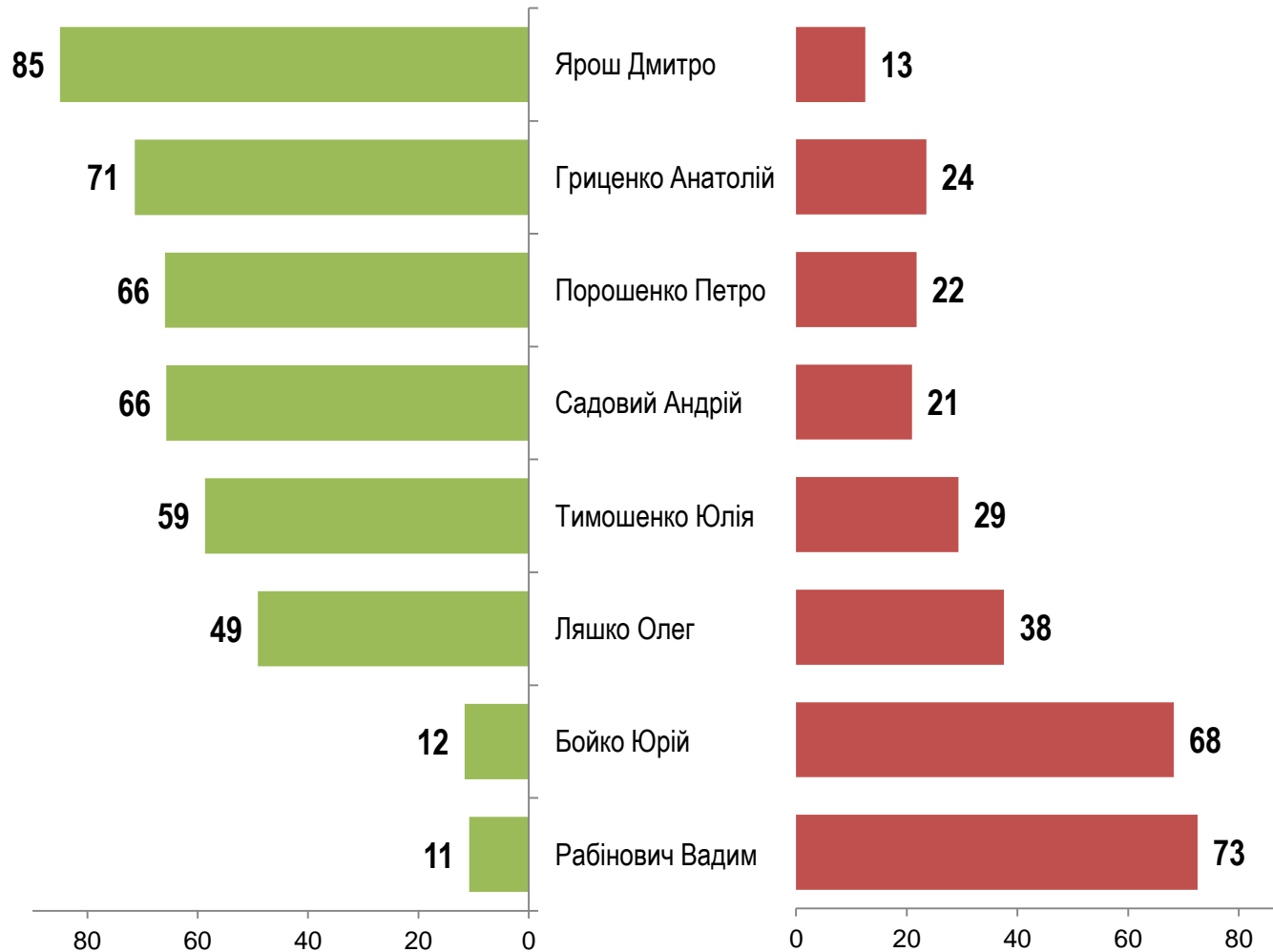

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

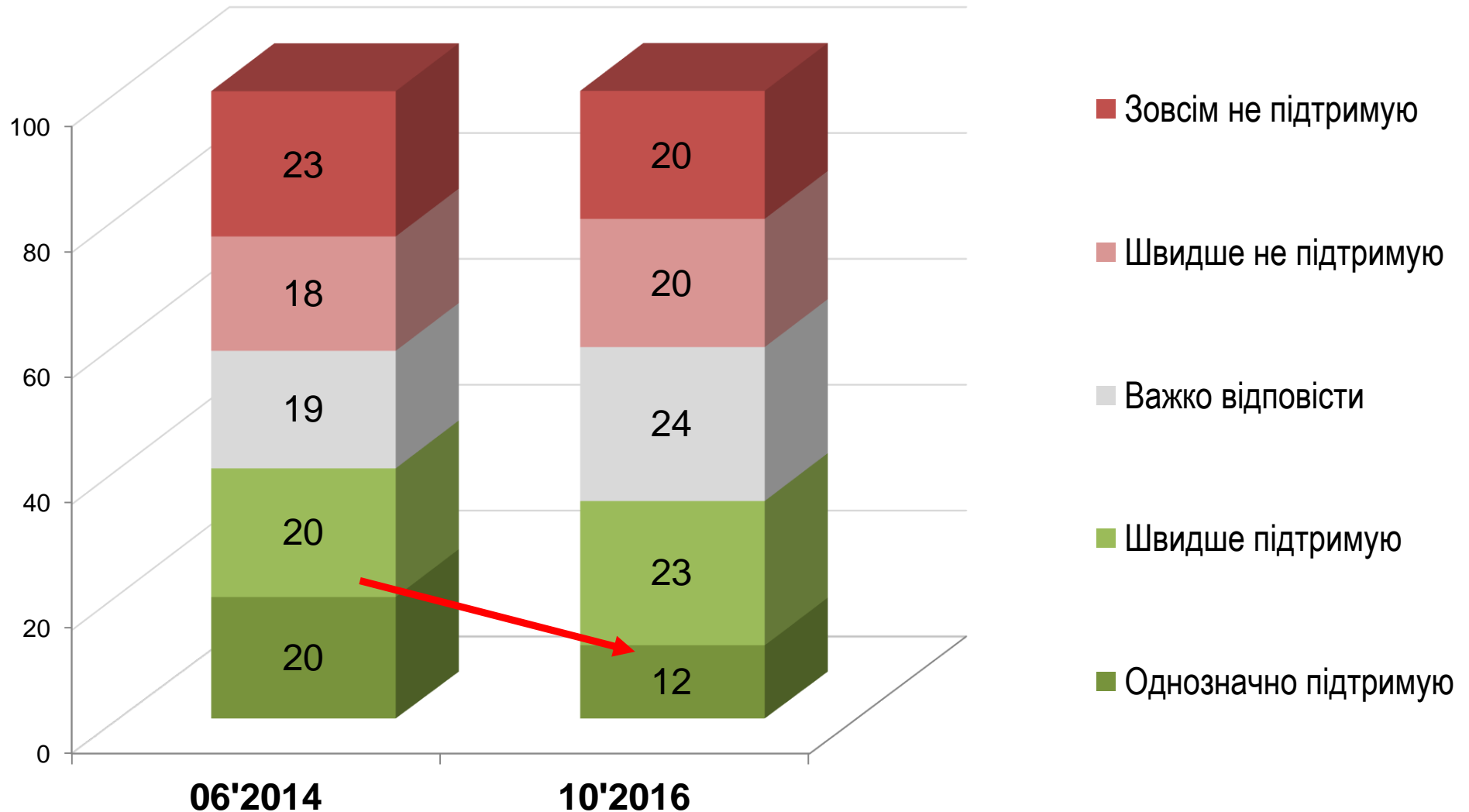
Серед прихильників політиків:

За заборону комуністичної ідеології в Україні

Проти заборони комуністичної ідеології в Україні

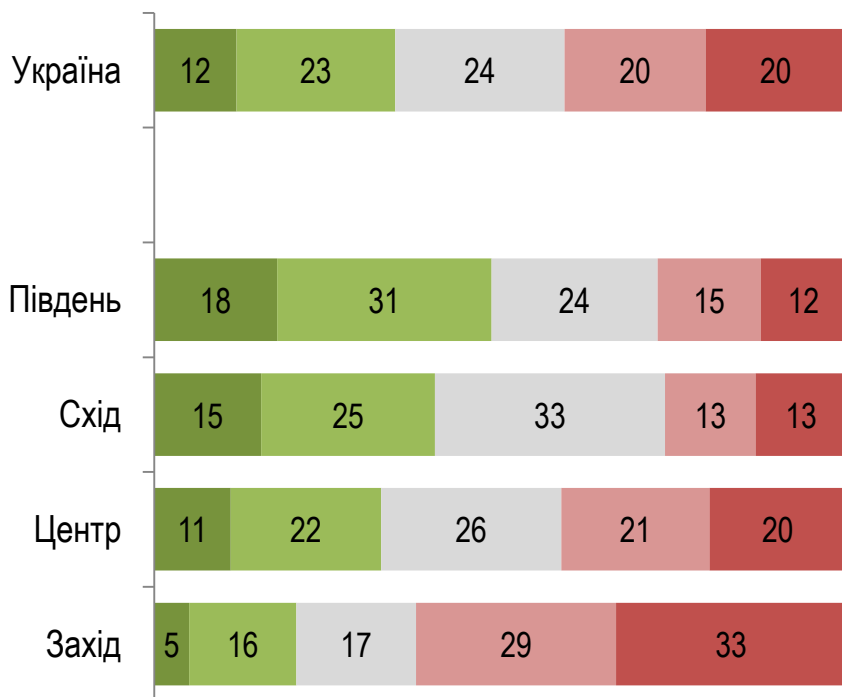
Як Ви ставитесь до ідеї заборонити НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Регіони

Електоральні симпатії

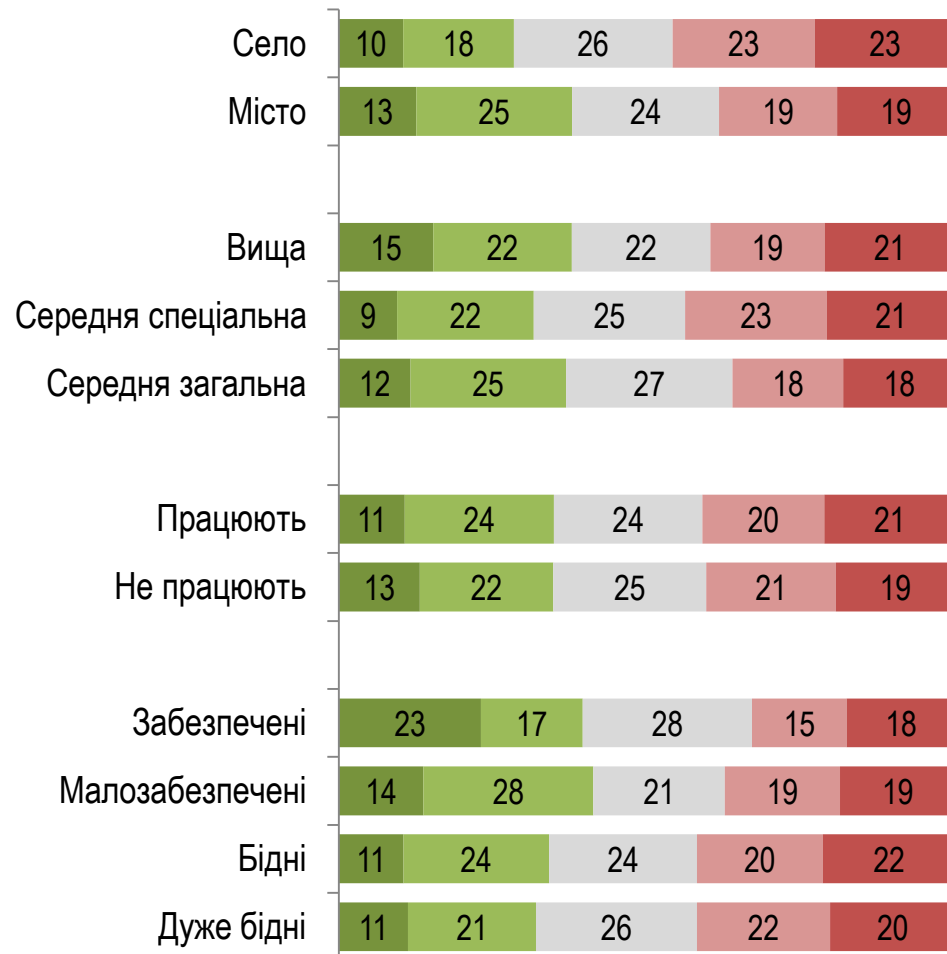
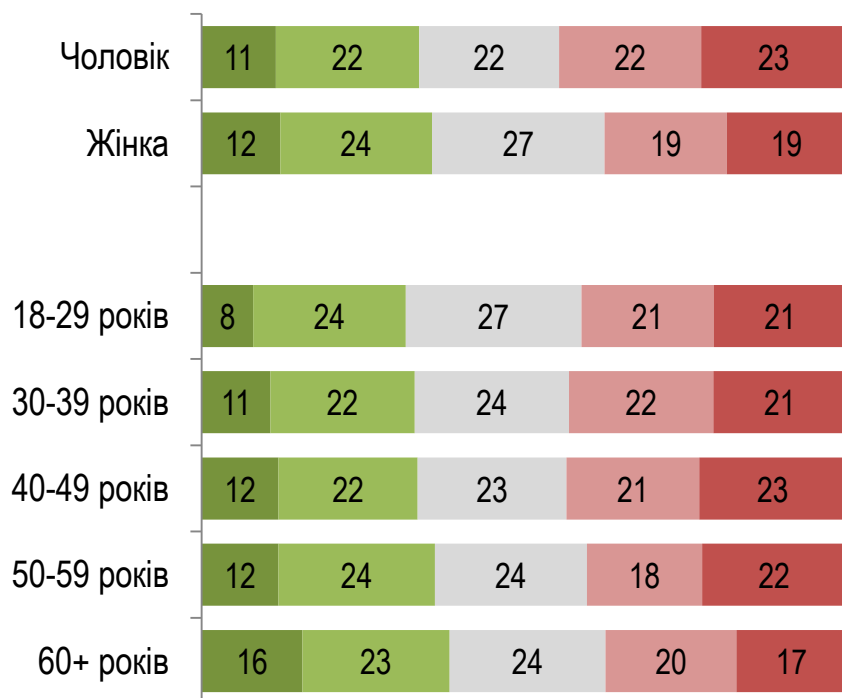

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Тип поселення. Освіта. Дохід. Зайнятість

Стать. Вік

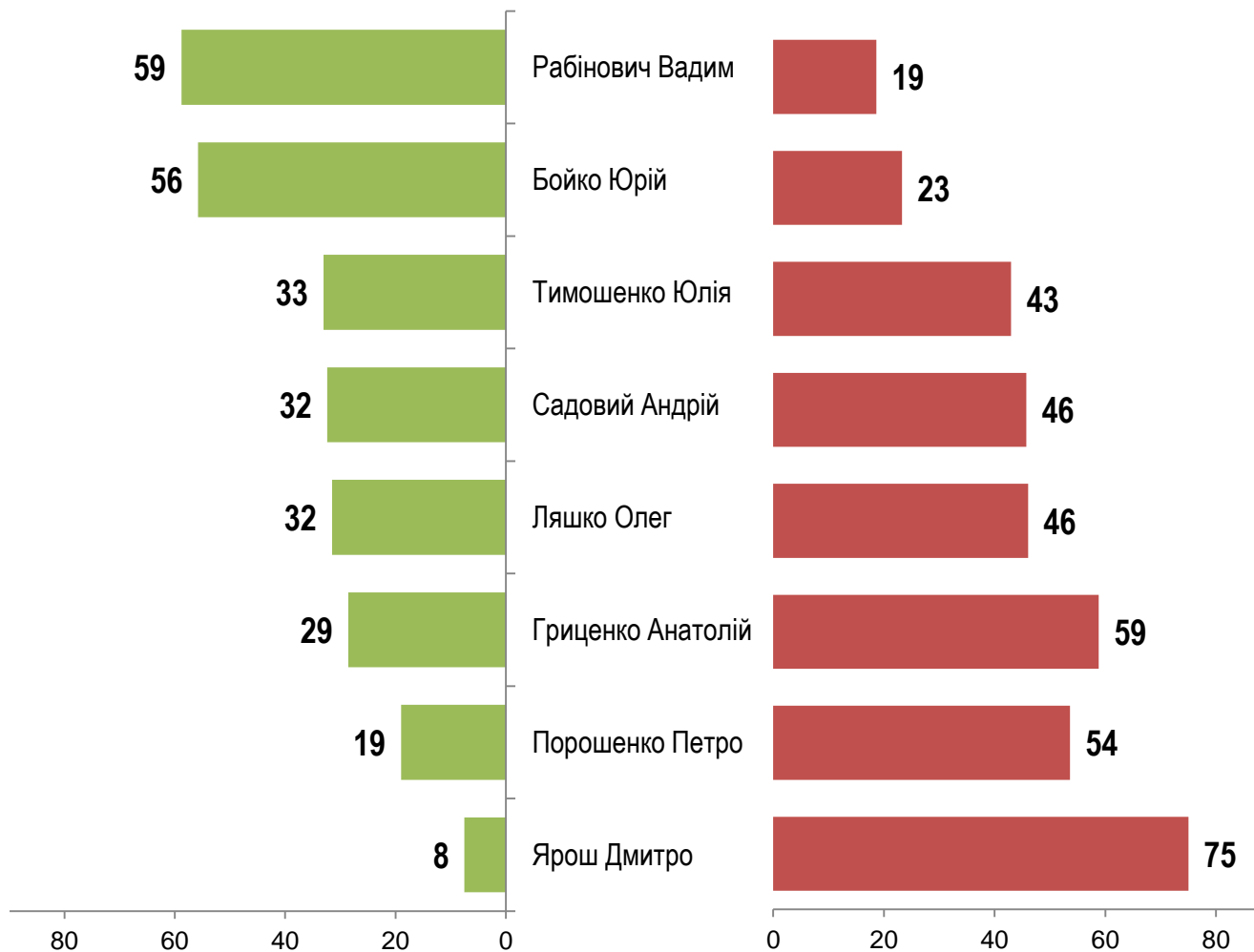

Як Ви ставитесь до ідеї заборонити НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеологію в Україні?

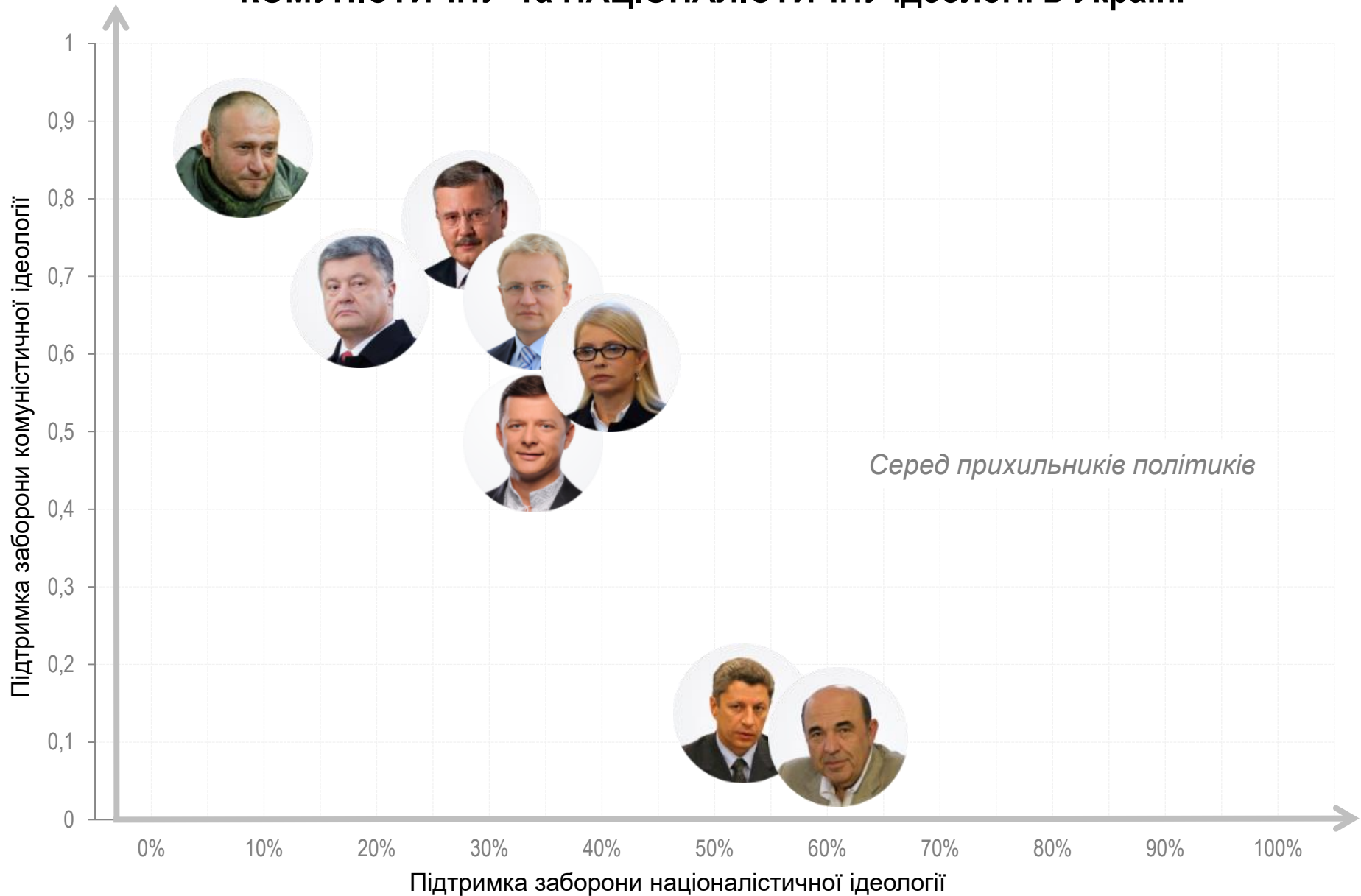
Серед прихильників політиків:

За заборону націоналістичної ідеології в Україні

Проти заборони націоналістичної ідеології в Україні

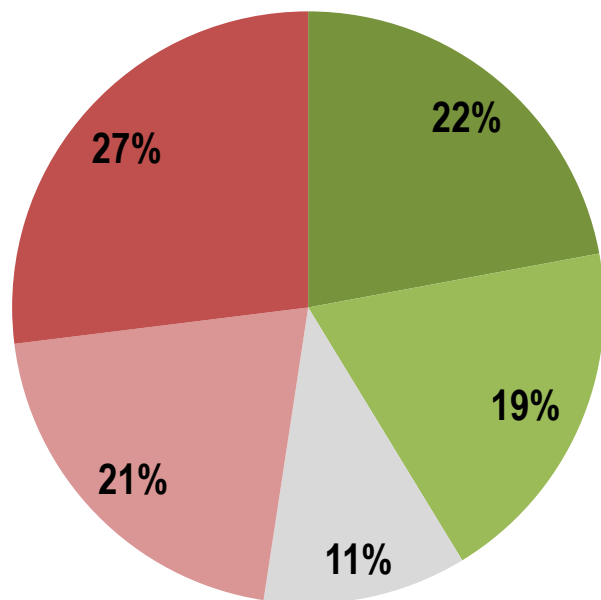
Ставлення до ідеї заборонити КОМУНІСТИЧНУ та НАЦІОНАЛІСТИЧНУ ідеології в Україні

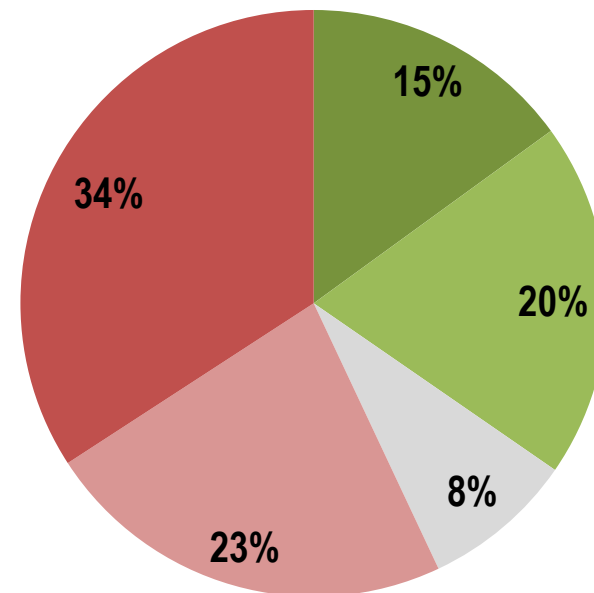
Ставлення до декомунізації

Як Ви ставитесь до ініціативи демонтувати всі пам'ятники Леніну в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

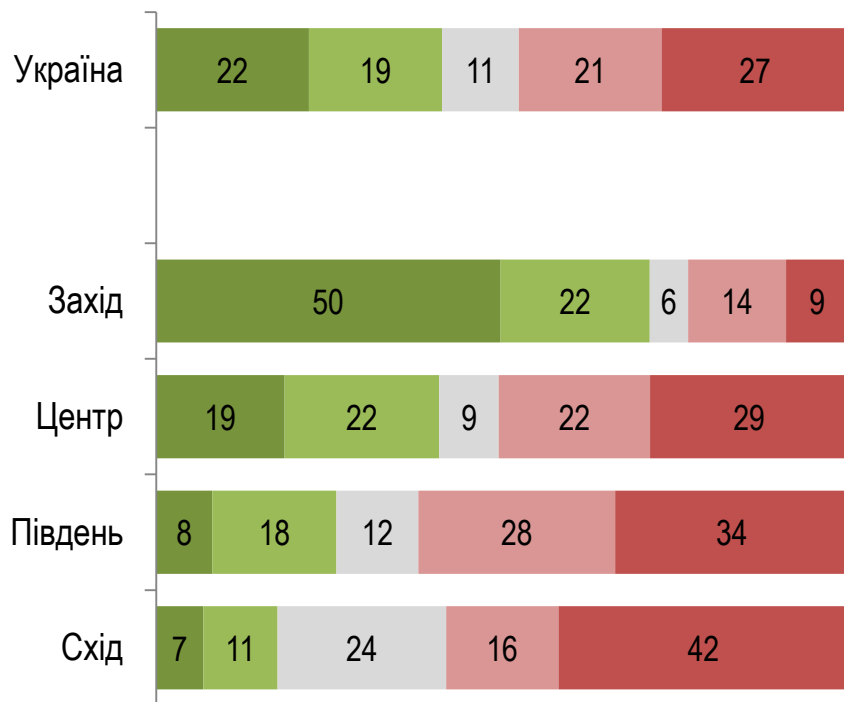
Як Ви ставитесь до ініціативи перейменувати радянські назв міст і вулиць в Україні?

Як Ви ставитесь до ініціативи демонтувати всі пам'ятники Леніну в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Регіони

Електоральні симпатії

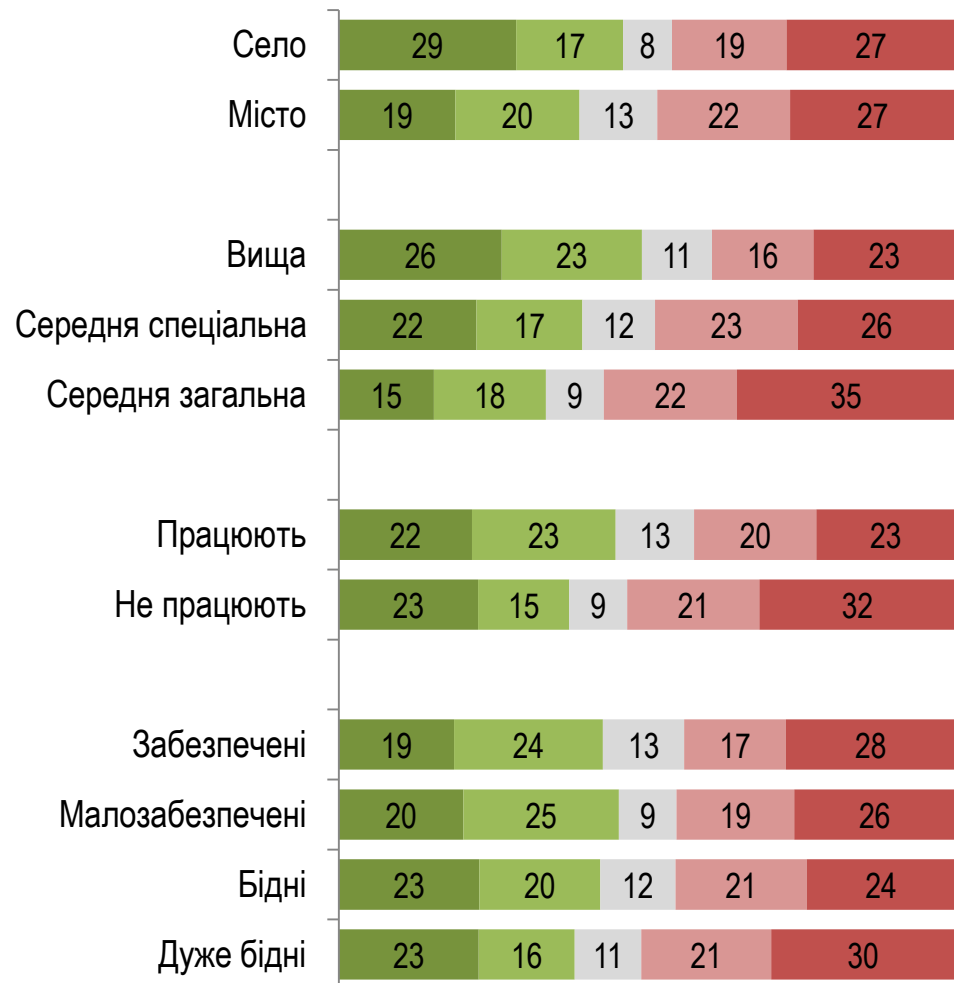
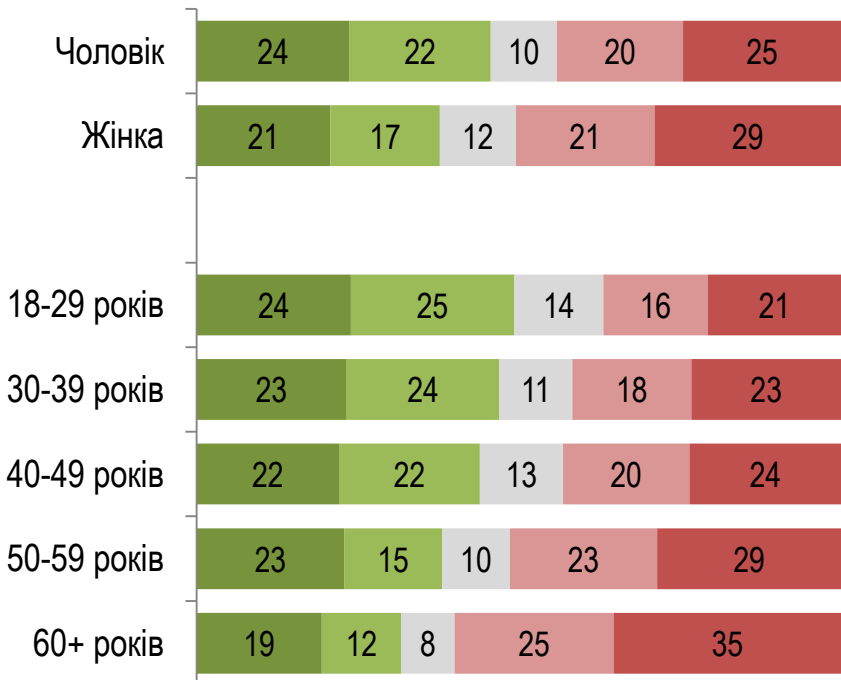

Як Ви ставитесь до ініціативи демонтувати всі пам'ятники Леніну в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Тип поселення. Освіта. Дохід. Зайнятість

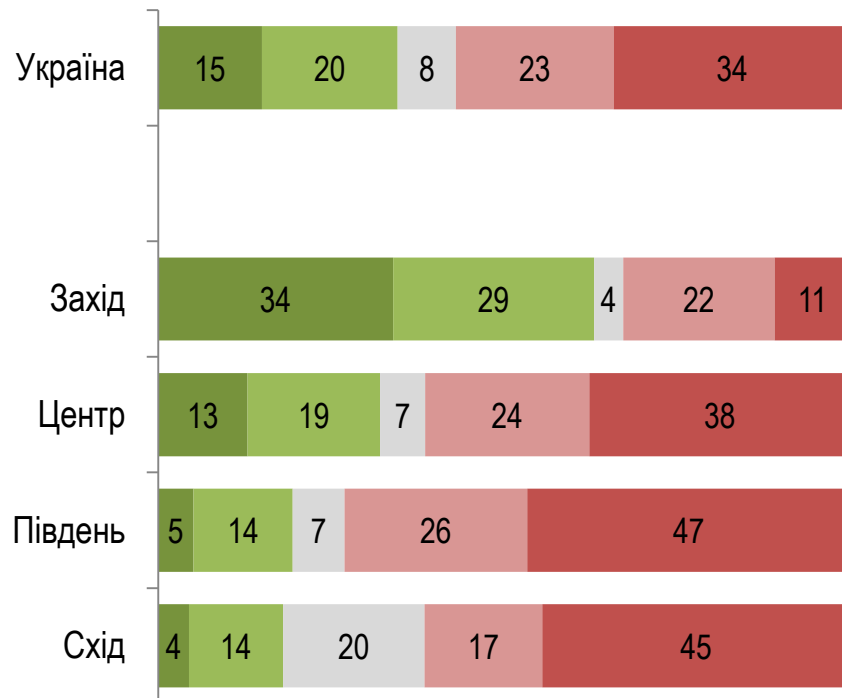
Стать. Вік

Як Ви ставитесь до ініціативи перейменувати радянські назв міст і вулиць в Україні?

- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Регіони

Електоральні симпатії

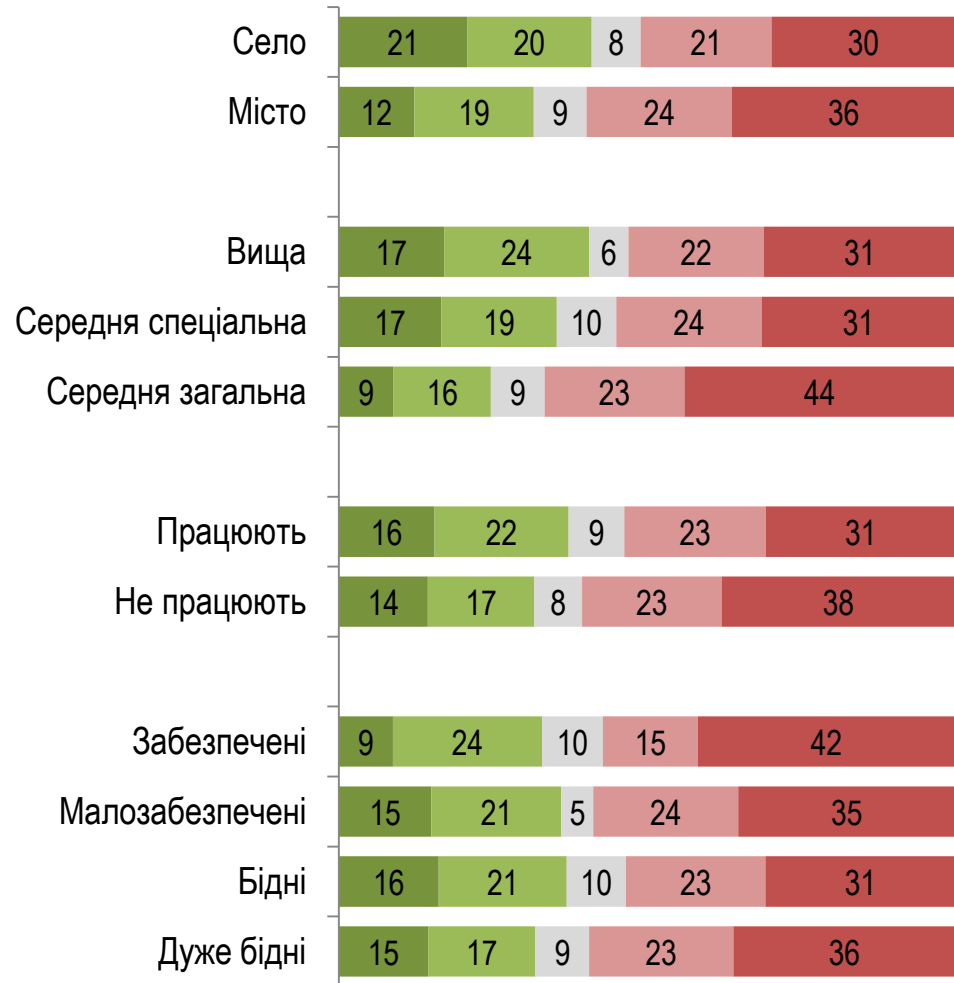
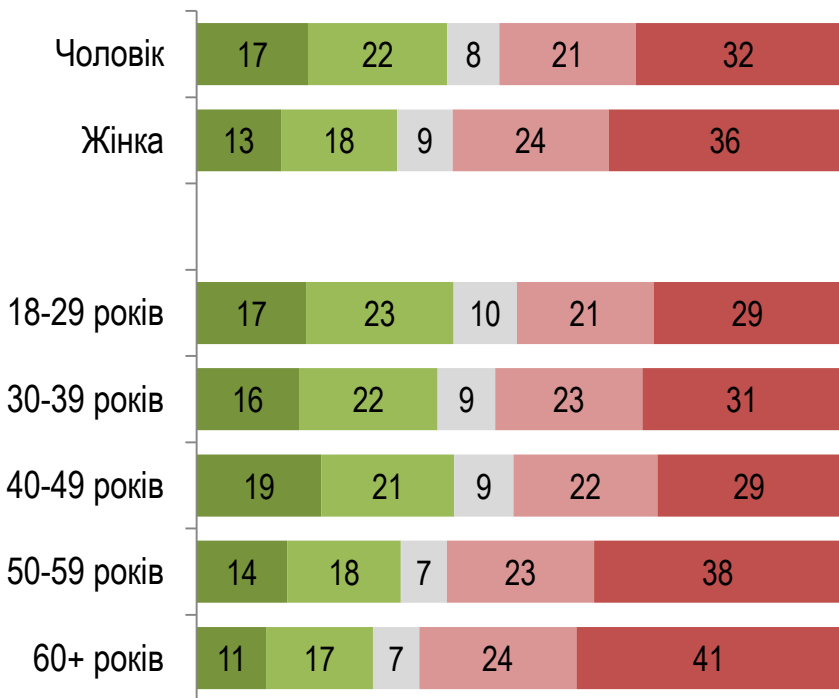

Як Ви ставитесь до ініціативи перейменувати радянські назв міст і вулиць в Україні?

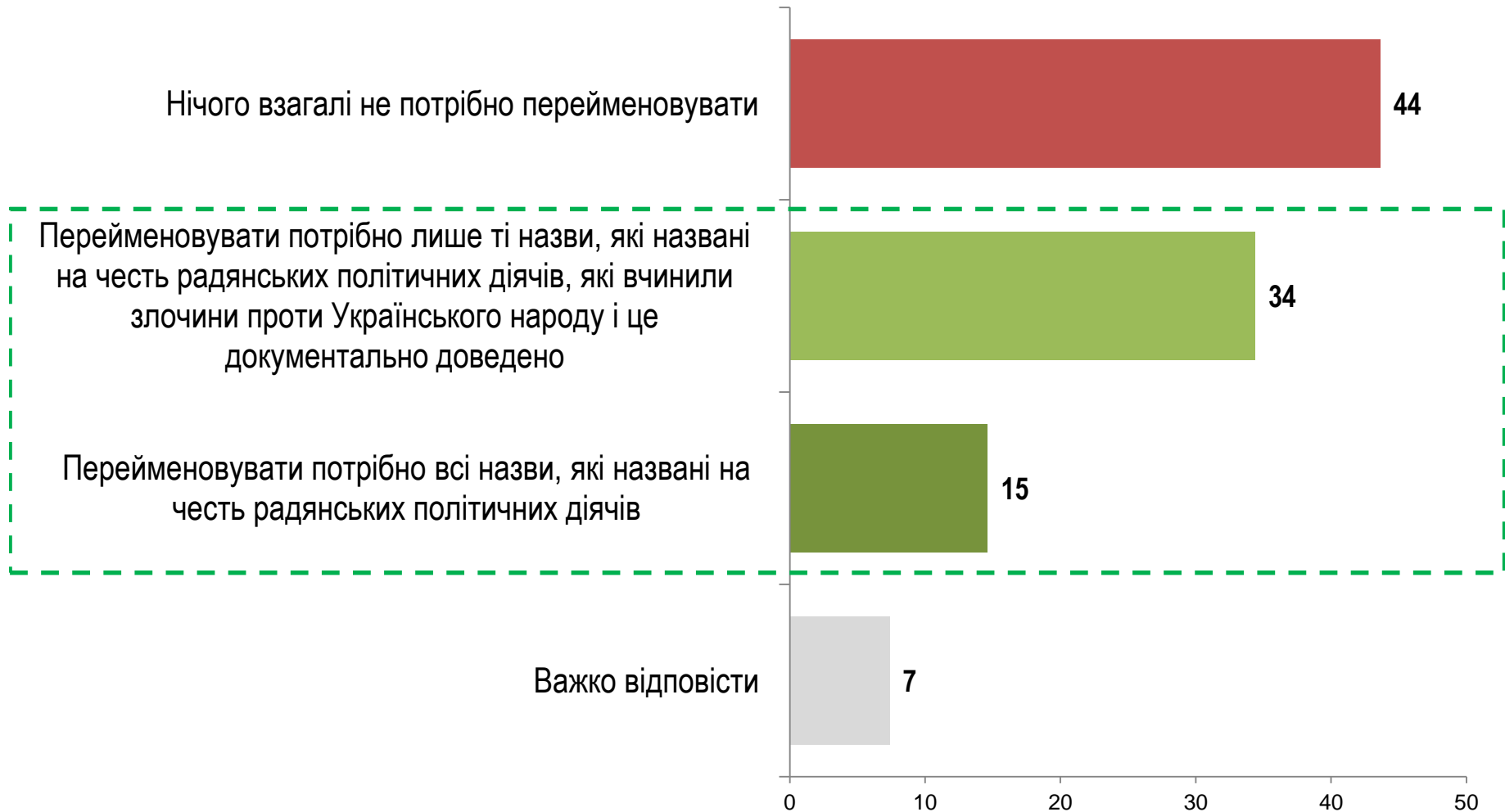
- Однозначно підтримую
- Скоріше підтримую
- Важко відповісти
- Скоріше не підтримую
- Однозначно не підтримую

Тип поселення. Освіта. Дохід. Зайнятість

Стать. Вік

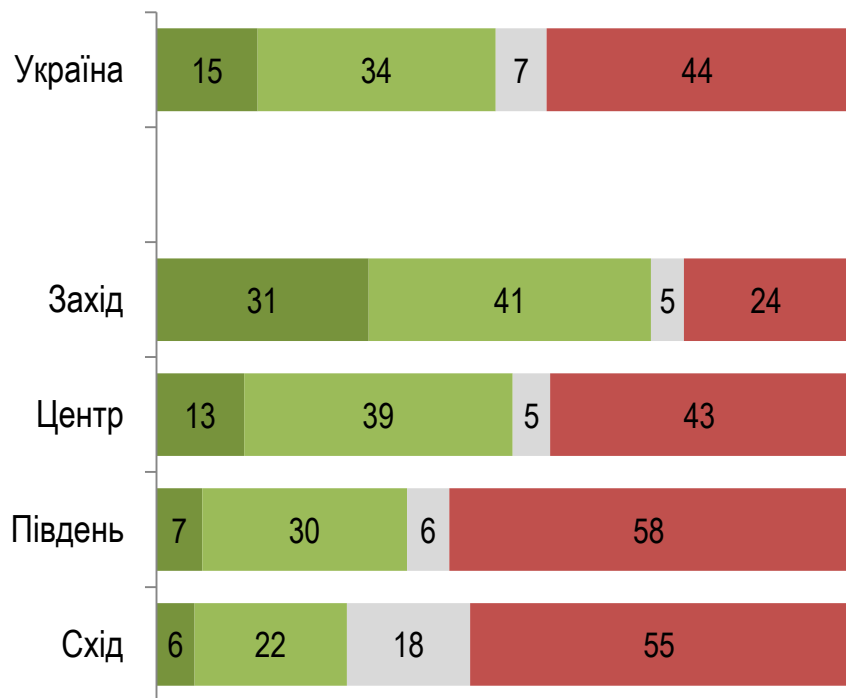
Зараз у суспільстві відбуваються дискусії, які вулиці перейменувати, а які ні. Яке з цих тверджень найбільше відповідає Вашій точці зору з цього питання?

Зараз у суспільстві відбуваються дискусії, які вулиці перейменовувати, а які ні. Яке з цих тверджень найбільше відповідає Вашій точці зору з цього питання?

- Перейменовувати всі назви на честь радянських діячів
- Перейменовувати лише назви на честь діячів, які вчинили злочини проти Українського народу
- Важко відповісти
- Нічого не перейменовувати

Регіони

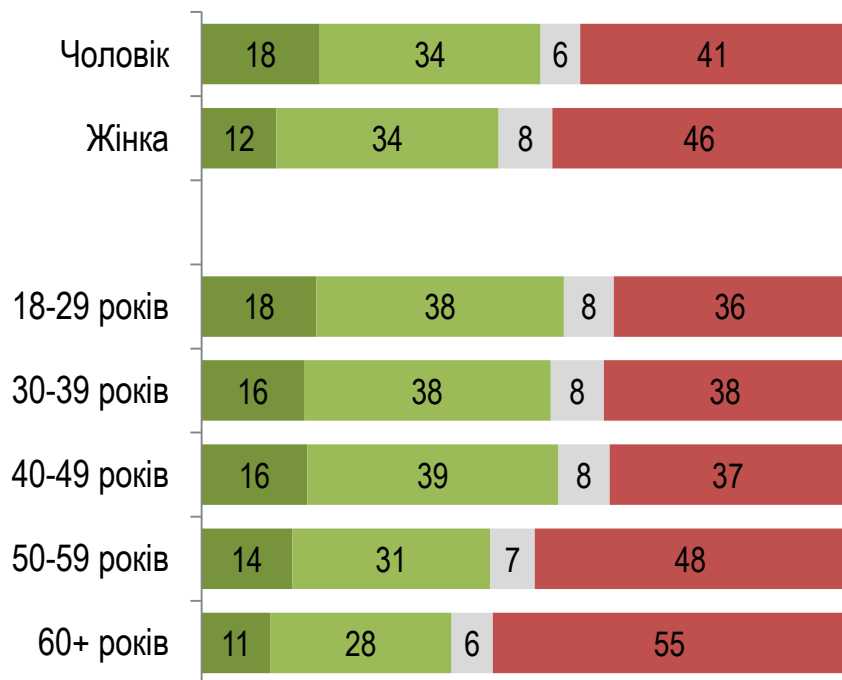
Електоральні симпатії

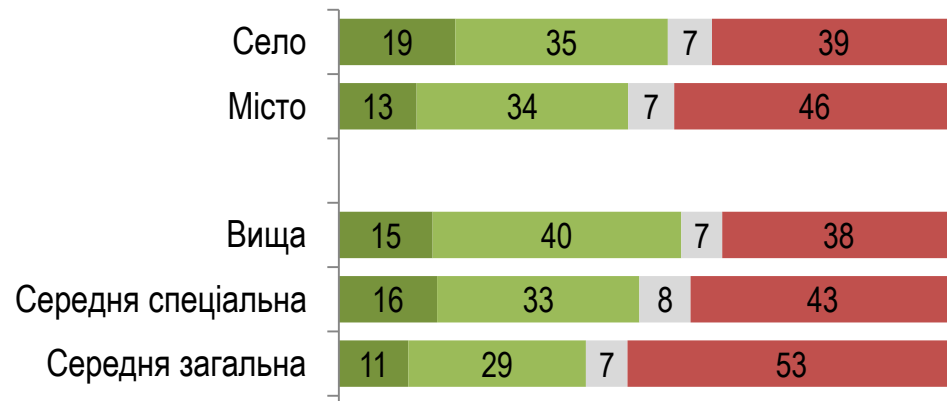
Зараз у суспільстві відбуваються дискусії, які вулиці перейменувати, а які ні. Яке з цих тверджень найбільше відповідає Вашій точці зору з цього питання?

- Перейменувати всі назви на честь радянських діячів
- Перейменувати лише назви на честь діячів, які вчинили злочини проти Українського народу
- Важко відповісти
- Нічого не перейменувати

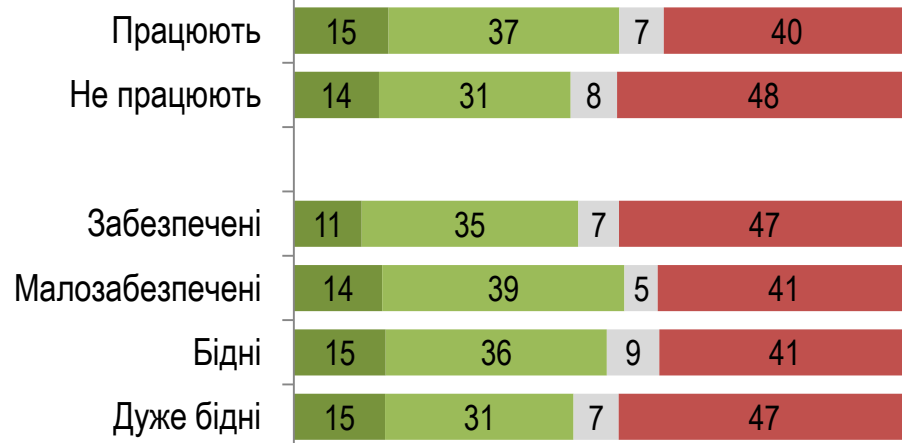
Стать. Вік

Тип поселення. Освіта

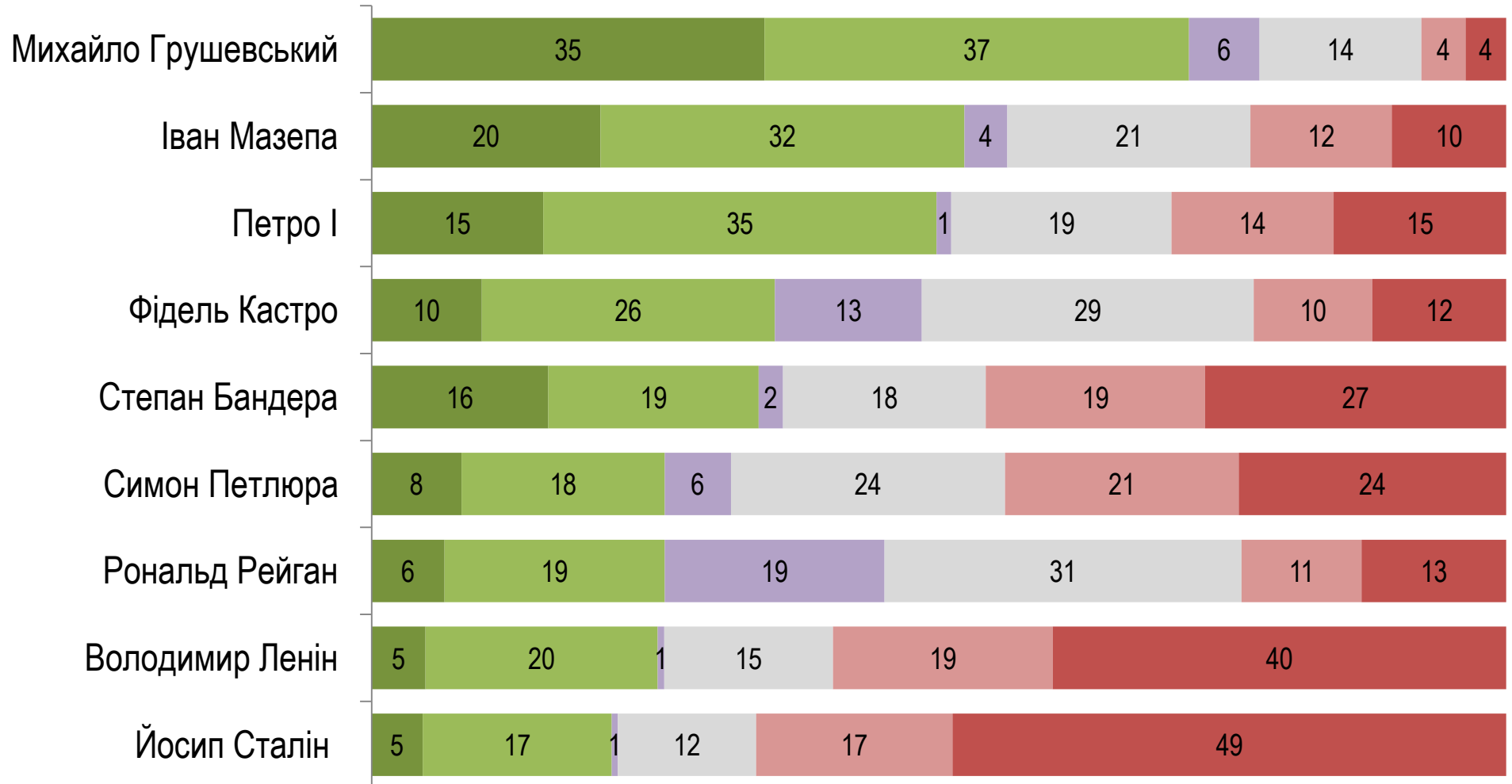
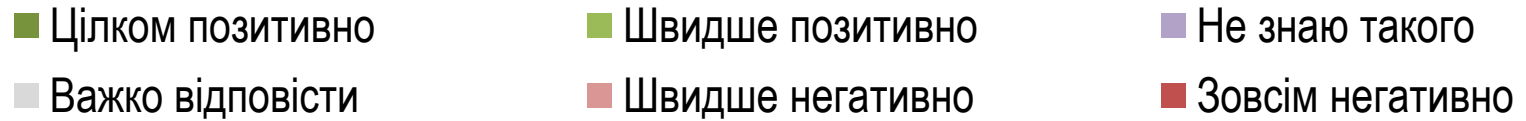
Дохід. Зайнятість

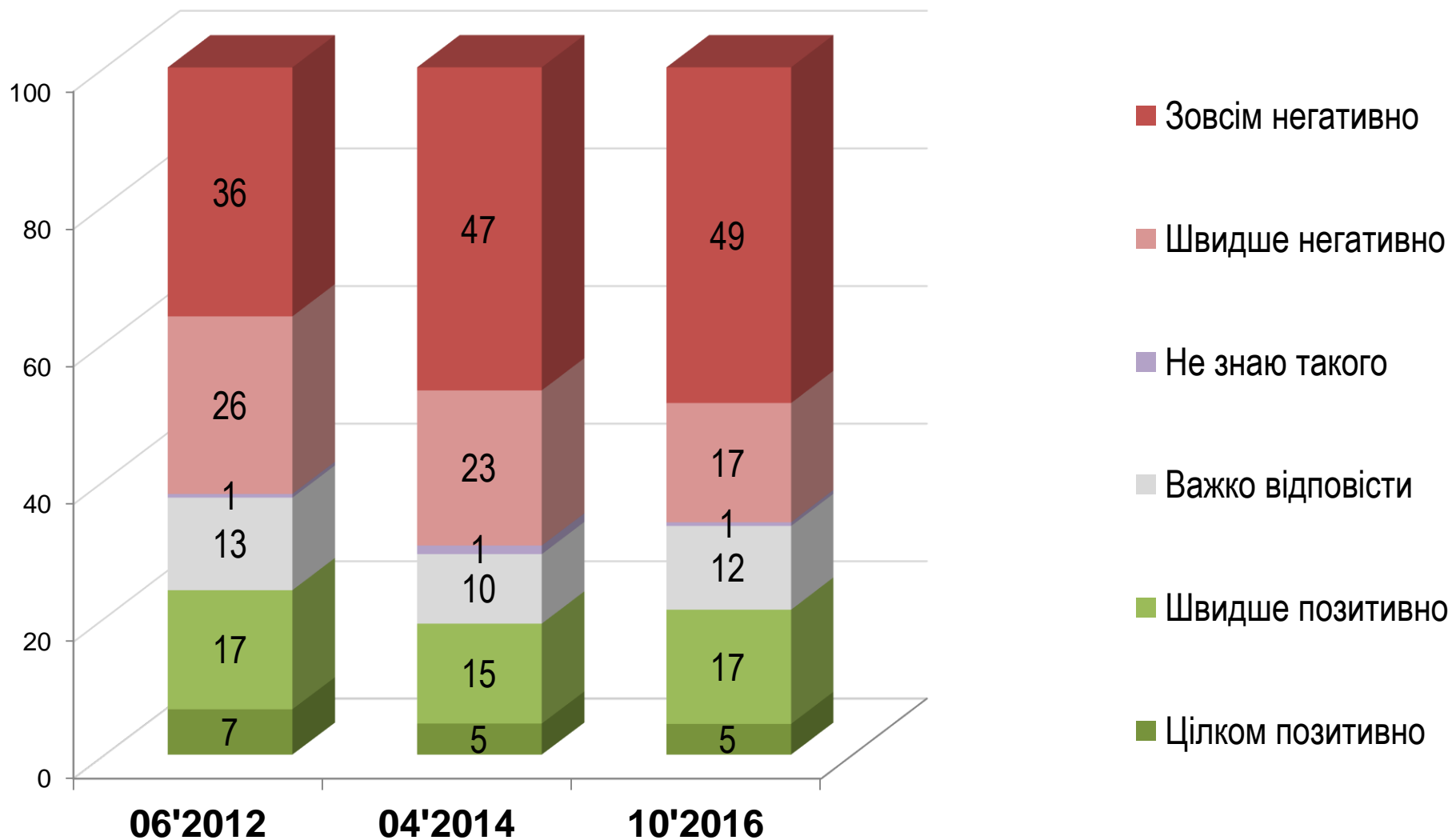

Ставлення до історичних постатей

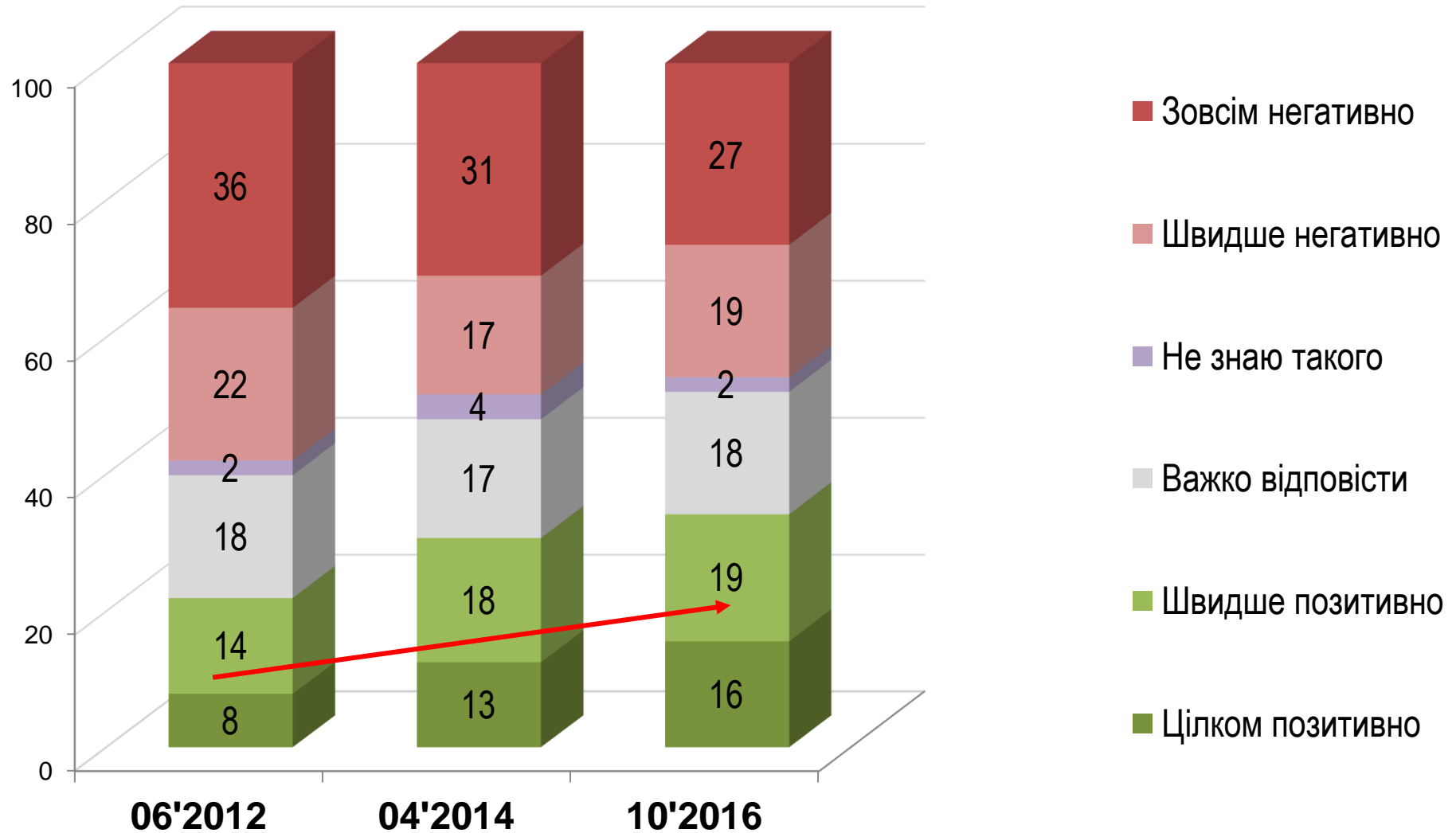
Як Ви ставитесь до таких постатей?

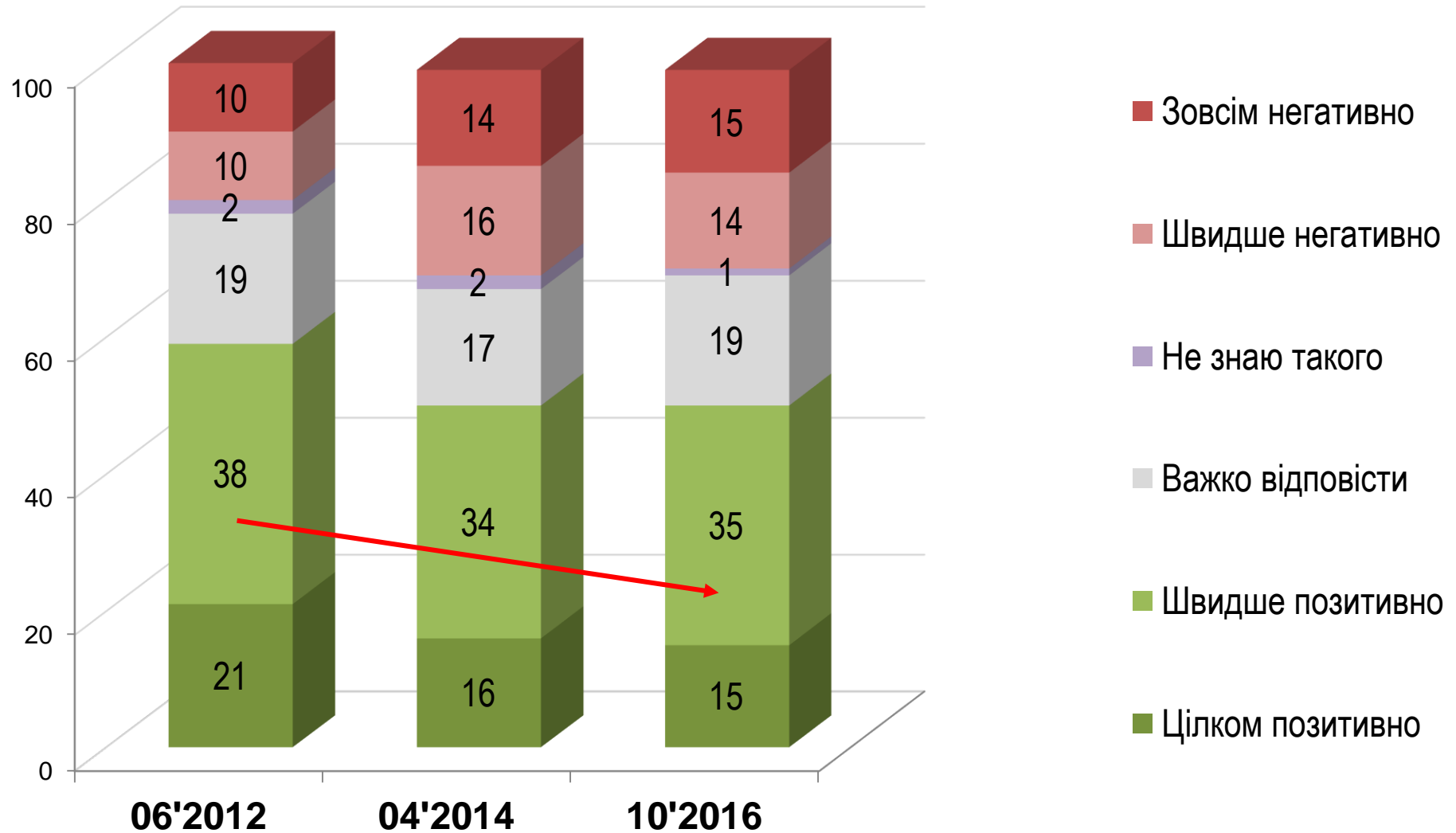
Як Ви ставитесь до таких постатей : **ЙОСИП СТАЛІН**

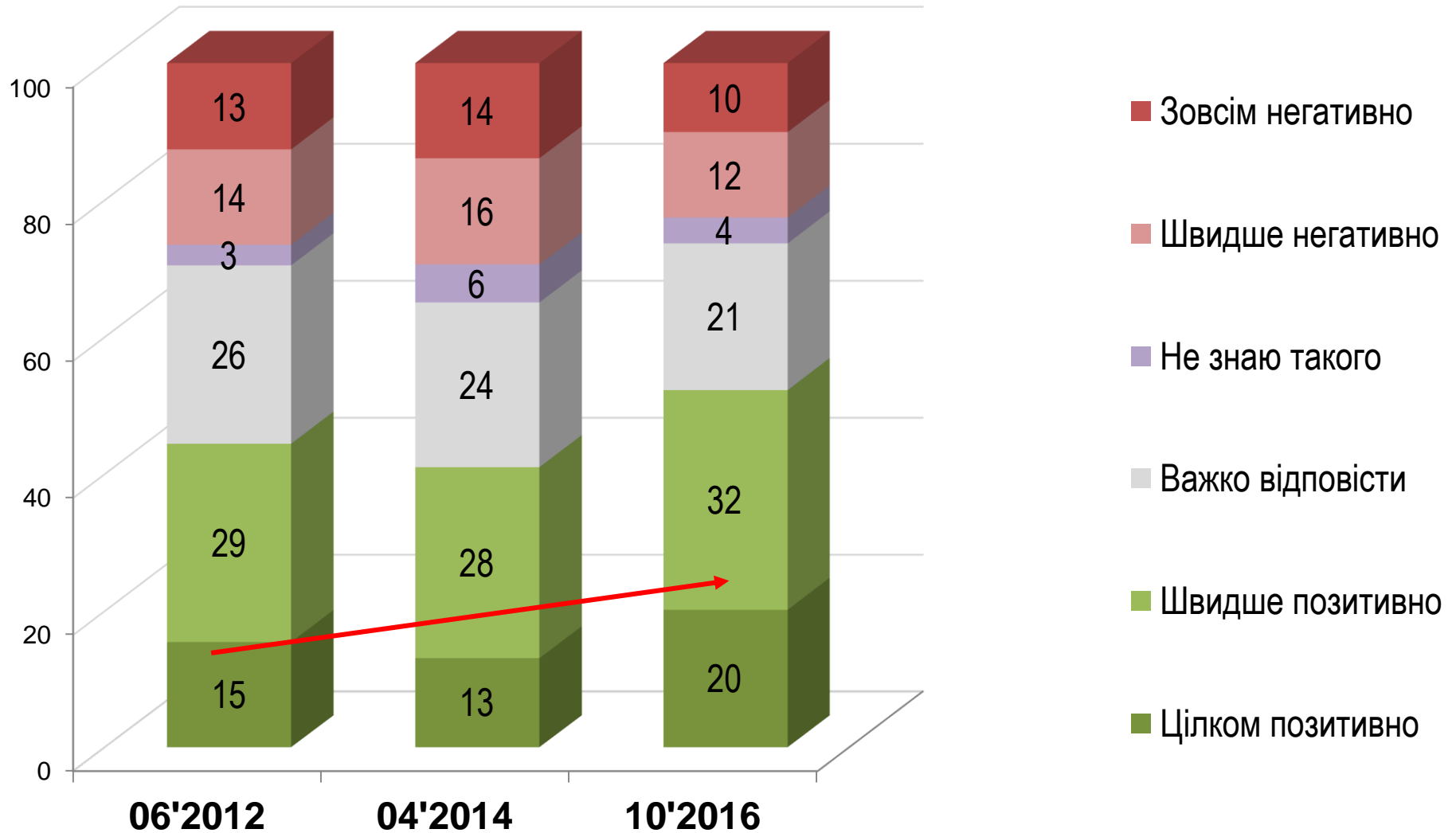
Як Ви ставитесь до таких постатей : **СТЕПАН БАНДЕРА**

Як Ви ставитесь до таких постатей : ПЕТРО ПЕРШИЙ

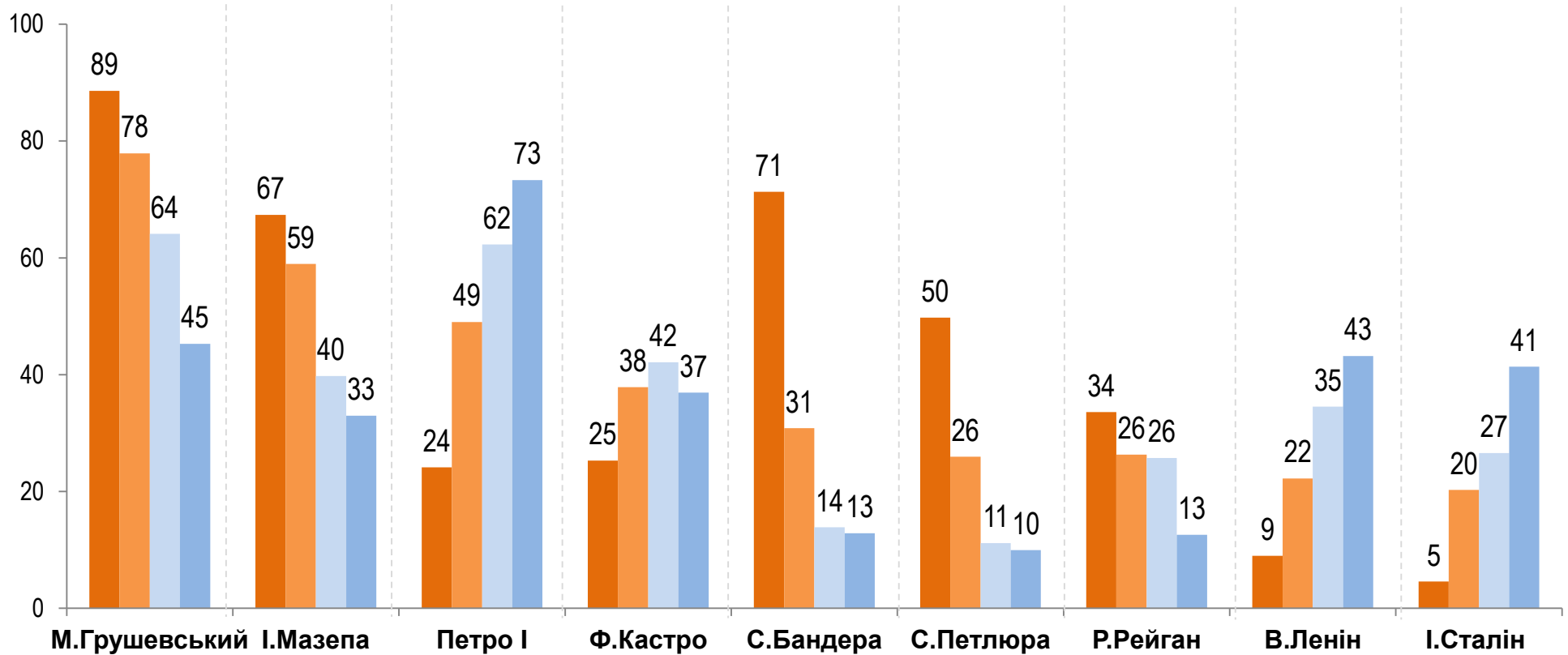
Як Ви ставитесь до таких постатей : **ІВАН МАЗЕПА**

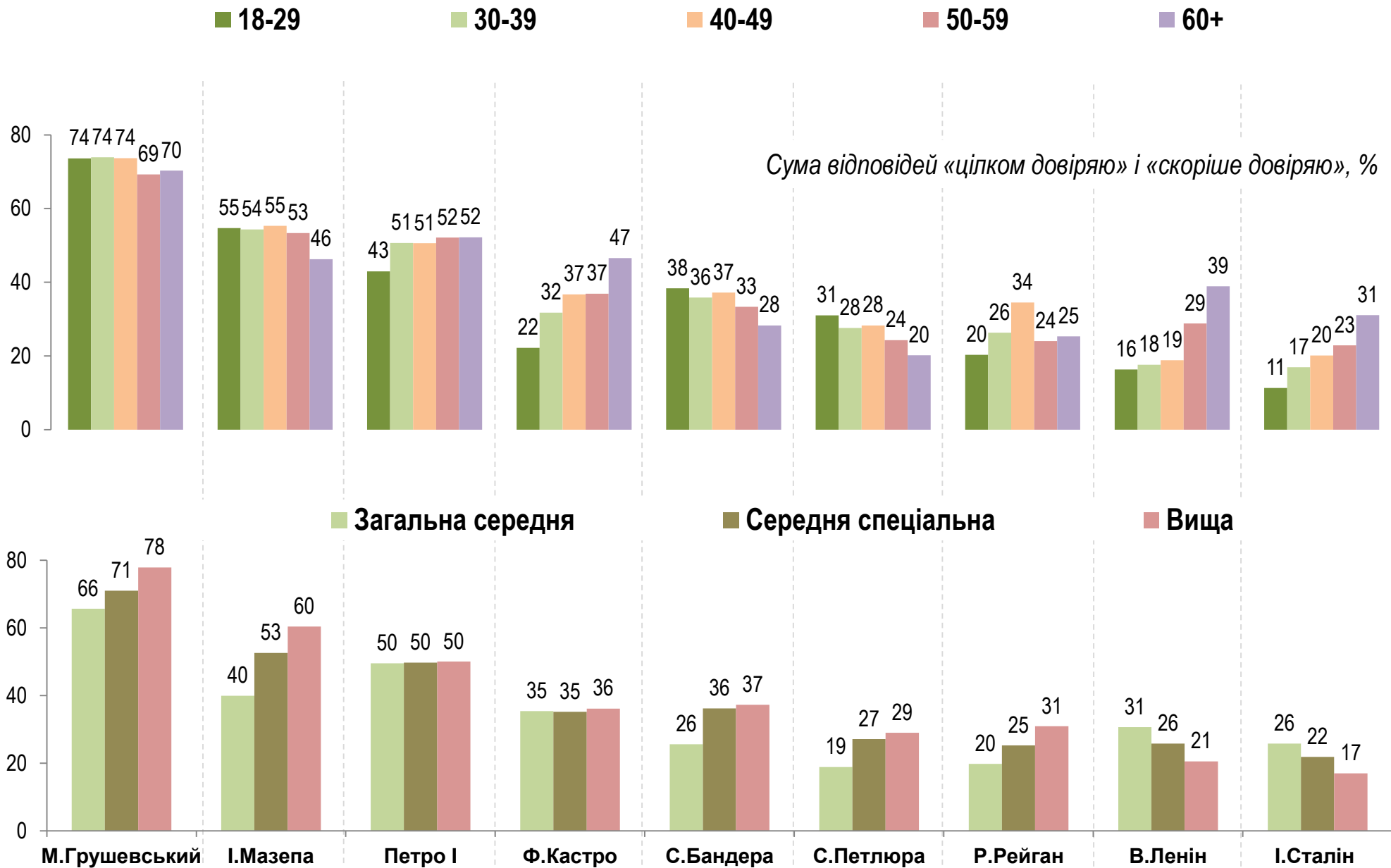
Позитивне ставлення до окремих історичних постатей за регіонами

■ Захід
 ■ Центр
 ■ Південь
 ■ Схід

Сума відповідей «цілком довіряю» і «скоріше довіряю», %

Позитивне ставлення до окремих історичних постатей за віком та освітою

Позитивне ставлення до окремих історичних постатей за статтю та місцевістю проживання

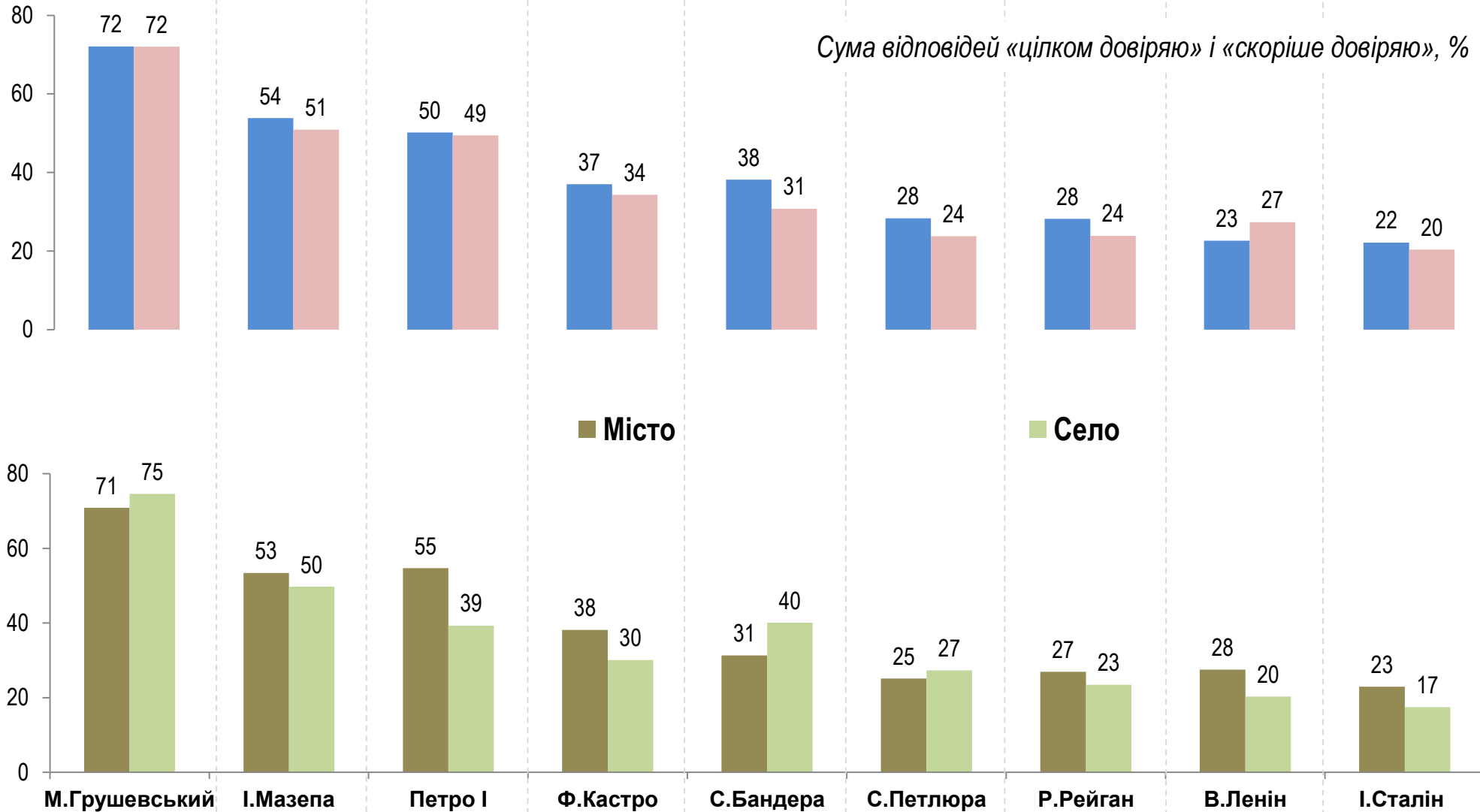
■ Чоловіки

■ Жінки

Сума відповідей «цілком довіряю» і «скоріше довіряю», %

■ Місто

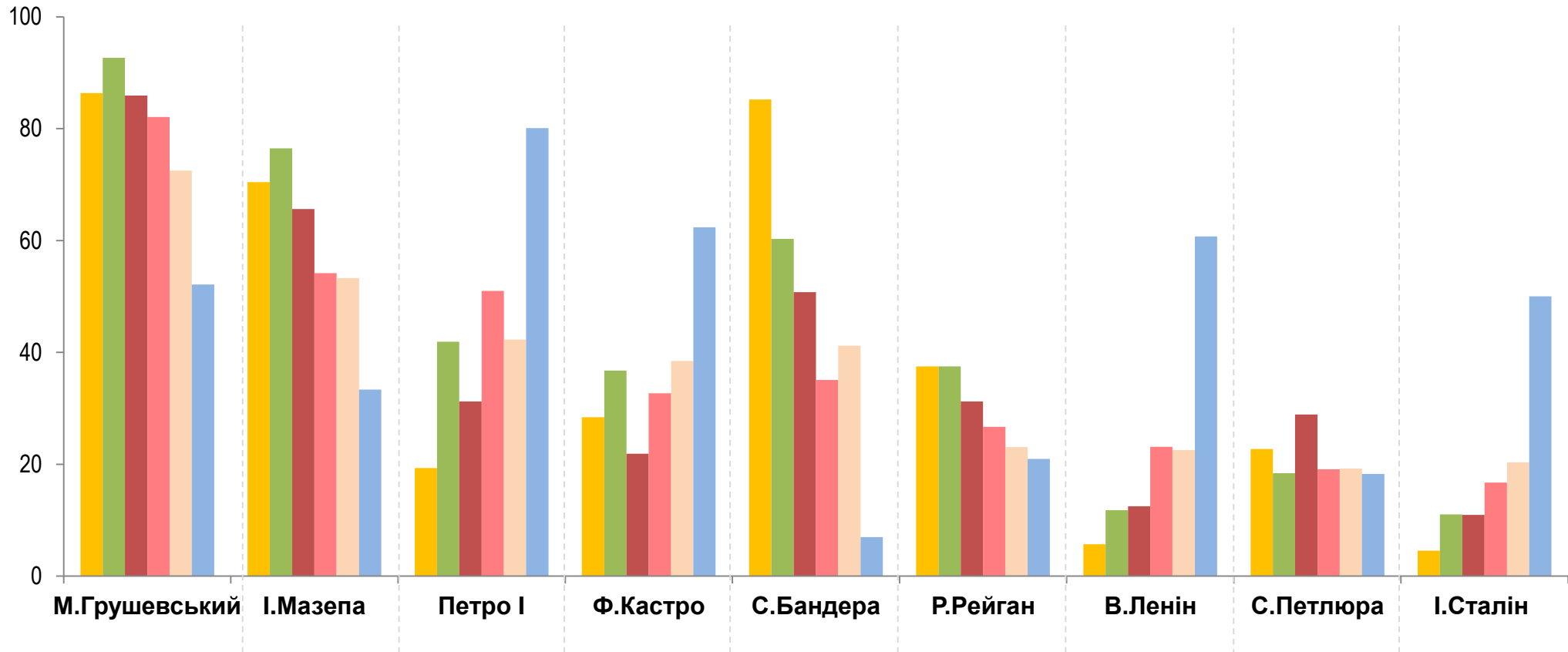
■ Село

Позитивне ставлення до окремих історичних постатей серед прихильників партій

■ Свобода
 ■ Самопоміч
 ■ БПП Солідарність
 ■ Батьківщина
 ■ Радикальна партія
 ■ Опозиційний блок

Сума відповідей «цілком довіряю» і «скоріше довіряю», %

Контакти

Соціологічна група «РЕЙТИНГ»
01010, м. Київ, вул. Івана Мазепи, 3, оф.3
(+380 44) 254-3693
(+380 44) 254-3694
<http://ratinggroup.com.ua/>
info@ratinggroup.com.ua

